

Školská inkluzivní koncepce kraje

Zlín, 11. 12. 2019

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

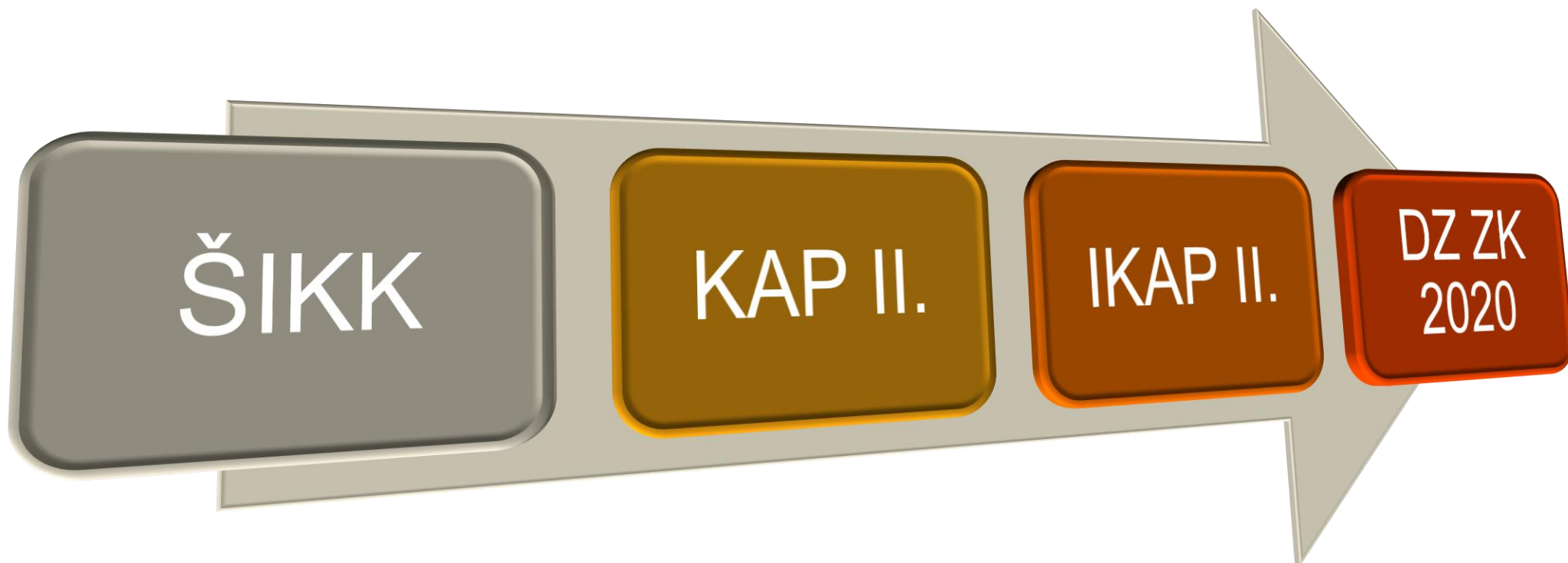
Co je ŠIKK?

- Vychází z aktualizovaných Postupů KAP
 - Základním dokumentem je Metodika rovných příležitostí
- Podmínka pro:
 - Podání žádosti do výzvy Inkluzivní vzdělávání pro sociálně vyloučené lokality (SVL)
 - Podání žádosti do výzvy Implementace krajských akčních plánů II (IKAP II.)
- Doba platnosti 2 roky – poté povinnost aktualizace

Co je ŠIKK?

- Cílem ŠIKK je naplánování aktivit vedoucích ke zvýšení kvalitního inkluzivního vzdělávání ve školách respektujícího základní principy společného vzdělávání a nastavení rovných příležitostí pro vzdělávání všech dětí, žáků a studentů.
- Ve výsledné ŠIKK budou členové odborné platformy sledovat následující ukazatele:
 - Zmapování stavu a revize;
 - cílové skupiny;
 - zapojení relevantních aktérů;
 - strategie a její naplňování;
 - finanční zajištění;
 - odpovědnost.

Co je ŠIKK?

Tvorba ŠIKK

Jednání PS pro rovné příležitosti ve vzdělávání

1. 19. 3. 2019
 - Ustavení PS
 - Seznámení s přípravou ŠIKK
2. 29. 8. 2019
 - Projednání analytické části ŠIKK
 - Připomínkování
 - Zapracování připomínek
3. 15. 10. 2019
 - Tvorba návrhové části ŠIKK ve 3 tematických skupinách
4. 22. 10. 2019
 - Projednání návrhové části a schválení dokumentu ŠIKK

Analytická část I.

1. **Primární analýza vlastního šetření Zlínského kraje ve spolupráci s MAP**, během kterého byly osloveny všechny MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ na území Zlínského kraje formou elektronického dotazníku. Šetření se zúčastnilo **233 MŠ, 171 ZŠ, 49 SŠ a 9 VOŠ**. Získaná data byla nejprve statisticky zpracována a následně analyzována, viz kapitola 2.1.
2. **Výkaznictví MŠMT** - analyzovány byly relevantní výkazy, zejména pak S01, M3, Z2, M8, R13, Z23 a Z33.

Analytická část II.

3. Dotazníkové šetření na MŠ a ZŠ po ukončení projektů Šablony I.

Analýza souborů představujících agregovaný výstup z dotazníků základních a mateřských škol, po ukončení Šablon I., respektive při vstupu do výzvy Šablony II. Nejedná se sice o data ze všech škol na území Zlínského kraje. Jde o 216 (67,5%) mateřských škol a 171 (64,8%), takže výsledkům lze přisuzovat odpovídající výpovědní hodnotu. Výsledky lze porovnávat s výsledky na úrovni ČR, i ORP.

4. Dotazníkového šetření na SŠ a VOŠ v rámci P-KAP - provedena analýza dat z šetření v roce 2018 v porovnání s šetřením v roce 2015. Šetření proběhlo na 69 školách ve Zlínském kraji.

5. Mapování stavu inkluze na SŠ a VOŠ v rámci P – KAP – analýza, která vychází z mapování na všech školách navštívených v období od začátku mapování dle června 2018 včetně. Osloveno tak bylo 32 škol (43 % škol v rámci kraje).

Mapování stavu inkluze na SŠ a VOŠ v rámci P-KAP

- Postoje pedagogů, metodická podpora a sdílení zkušeností
- Význam bezbariérovosti, spolupráce se ŠPZ, forma ŠPP
- Nevhodná volba oboru studia, předčasné odchody, kariérové poradenství
- Nadaní žáci, pedagogická diagnostika nadaných a spolupráce vysokými školami

MŠ

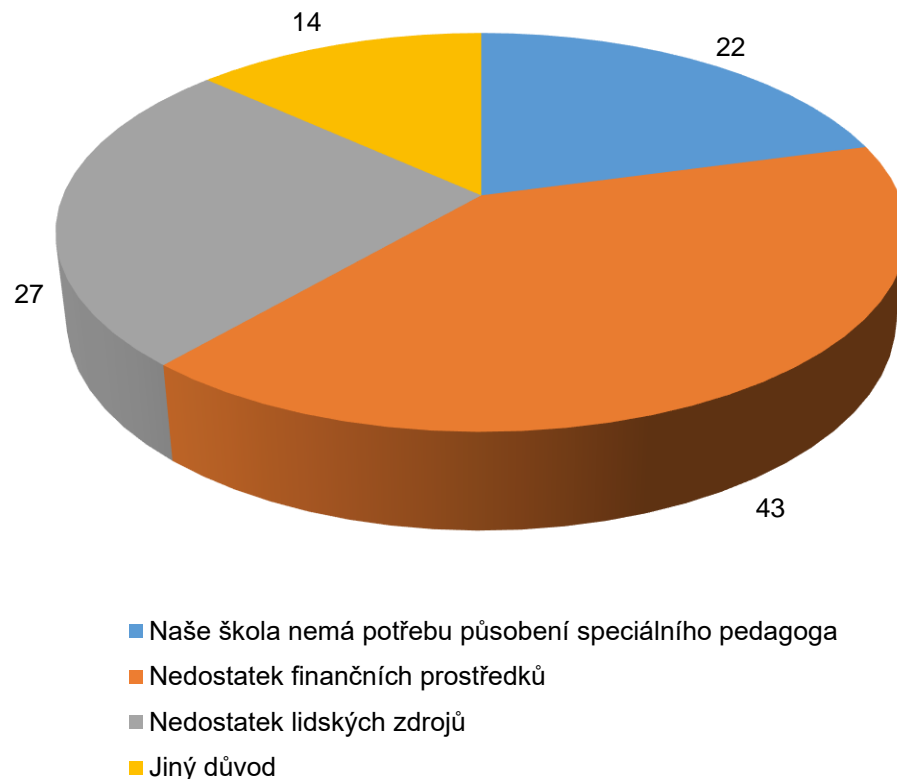
Proč nemáte zřízení pozici speciálního pedagoga?

Z 233 zúčastněných MŠ jich 202 v daném období nemělo nikdy zřízení pozici spec. pedagoga. Více než polovina z nich (53 %) jako důvod uvádí, že v jejich MŠ není spec. pedagoga potřeba a dalších 69 z nich (34 %), že ho nemají z důvodů nedostatku fin. prostředků. Zbývající MŠ jako důvod uvádějí nedostatek lidských zdrojů (7 %) nebo jiný důvod (6 %), jako např. jen příležitostné využití spec. pedagoga (nejčastěji), přítomnost VŠ vzdělaných pracovníků v oboru speciální pedagogika v týmu, malý počet dětí vzhledem k naplnění jeho úvazku apod.

ZŠ

Proč nemáte zřízení pozici speciálního pedagoga?

Z celkového počtu 171 zúčastněných ZŠ jich 106 v daném čtyřletém období nemělo pozici speciálního pedagoga nikdy zřízenou. Více než dvě pětiny z nich (41 %) jako důvod uvádí, že důvodem nezřízení této pozice je nedostatek finančních prostředků a dalších 27 (25 %) vidí překážku v nedostatku lidských zdrojů. 22 škol (21 %) uvádí, že v jejich ZŠ není potřeba speciálního pedagoga a 14 ZŠ (13 %) zmiňuje jiné důvody, jako např. kombinaci nedostatku finančních i personálních zdrojů, malá velikost školy, dostatek personálu vzdělaného ve speciální pedagogice apod.

MŠ

Proč nemáte zřízenou pozici školního psychologa?

151 (65 %) MŠ k působení školního psychologa uvádí, že nemají potřebu pozici školního psychologa zřizovat, dalších 48 (21 %) pak uvádí, že tuto pozici nemají zřízenou z důvodu nedostatku finančních prostředků. 13 (6 %) MŠ jako překážku uvádí nedostatek lidských zdrojů či uvádějí jiné důvody (8 %), např. jen nárazové využití školního psychologa, malý počet žáků vzhledem k naplnění jeho úvazku, větší vzdálenost od okresního města, v MŠ není normativ na tuto pracovní pozici, dostačující spolupráce s PPP, SPC apod.

ZŠ

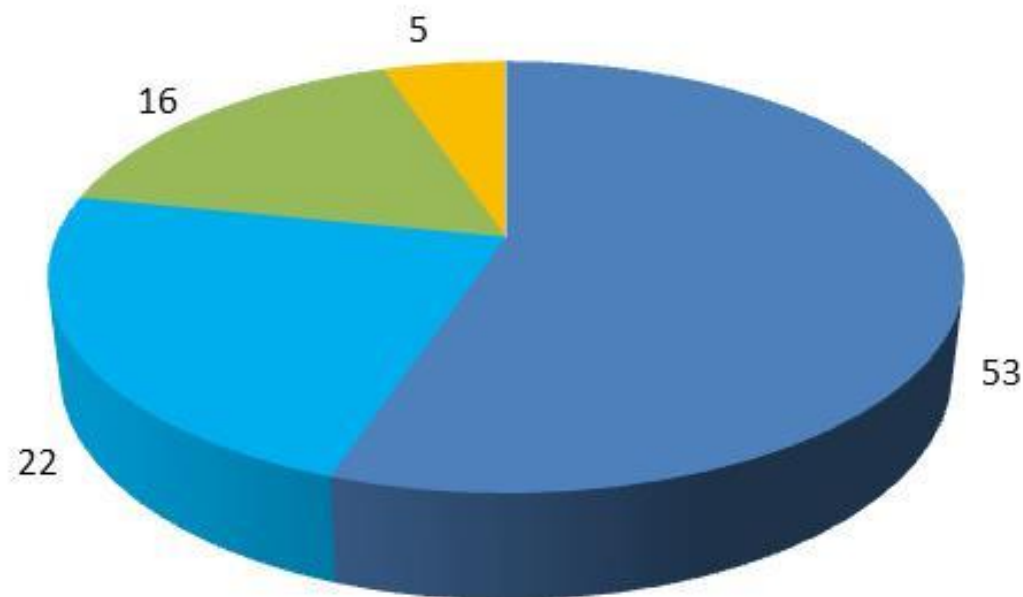
Proč nemáte zřízenou pozici školního psychologa?

Z počtu 171 zúčastněných ZŠ jich 129 v daném čtyřletém období nemělo pozici šk. psychologa nikdy zřízenou. 49 (38 %) z nich nemá ve škole zřízenou tuto pozici z důvodů nedostatku finančních prostředků, 39 ZŠ (30 %) jako důvod uvádí, že není šk. psychologa potřeba, dalších 32 (25%) jako důvod uvádí nedostatek lidských zdrojů anebo vidí jiné důvody (7 %), jako např. jsme málotřídní škola, příležitostné využívání psychologa odjinud, škola zřízená podle § 16, odst. 9. ŠZ nemá z projektů možnost šk. psychologa zaměstnávat, z rozpočtu na to nemá atd.

MŠ

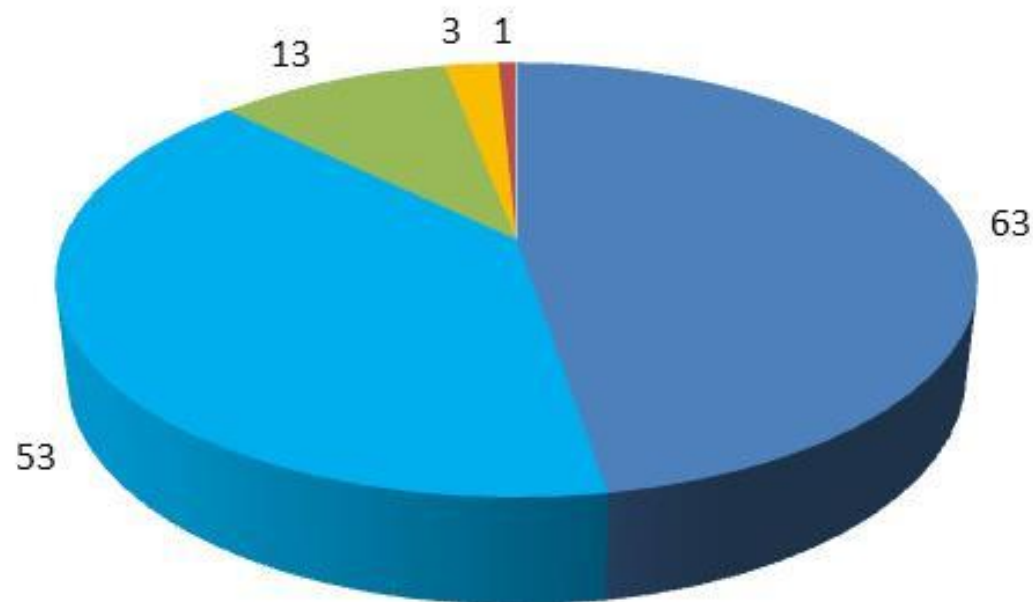
Ohodnoťte na škále 1-5 odbornou kvalitu asistenta(ů) pedagoga působícího(cích) v současné době na vaší škole

■ 1 = výborná ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 = nedostatečná

ZŠ

Ohodnoťte na škále 1-5 odbornou kvalitu asistenta(ů) pedagoga působícího(cích) v současné době na Vaší škole.

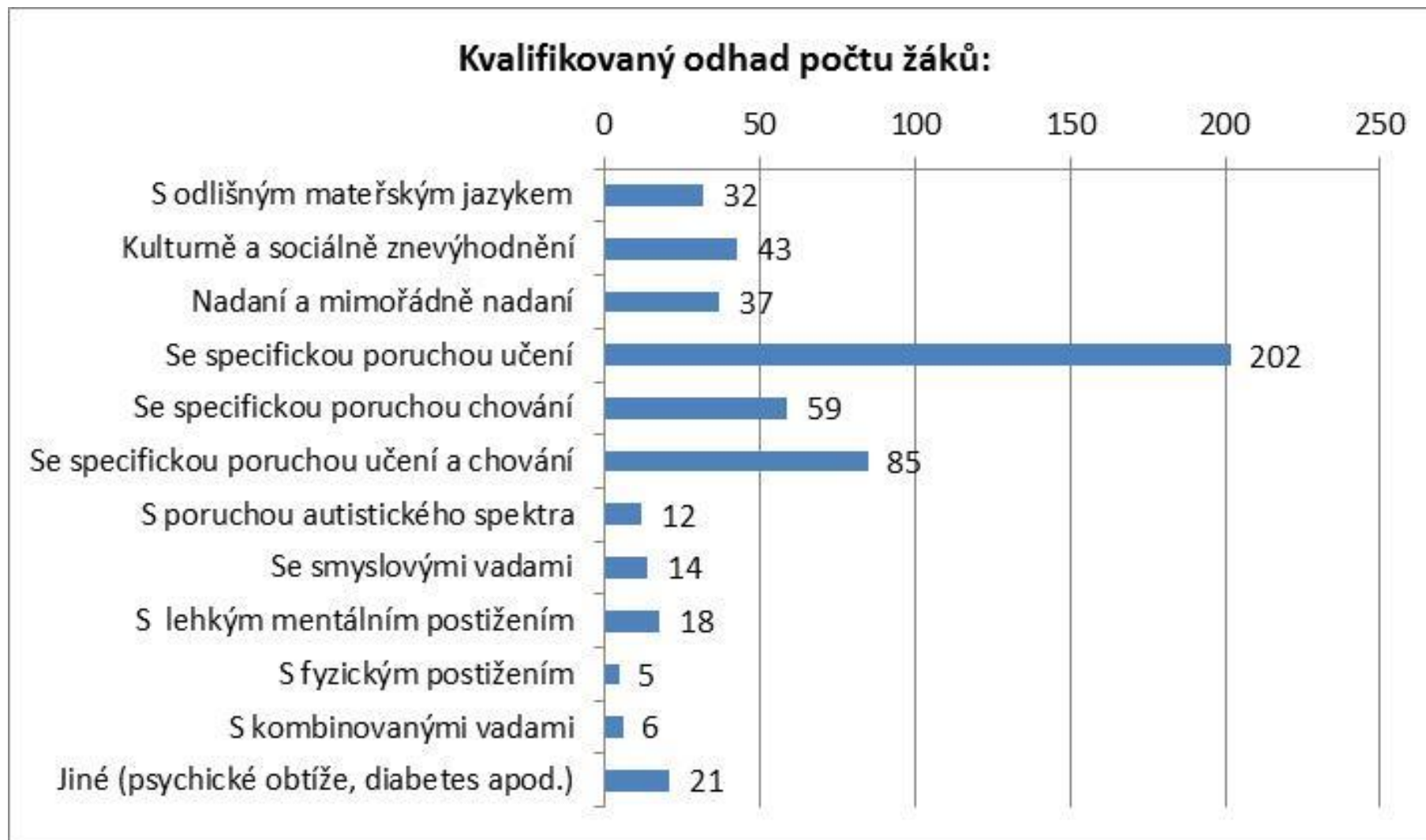

■ 1 = výborná ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 = nedostatečná

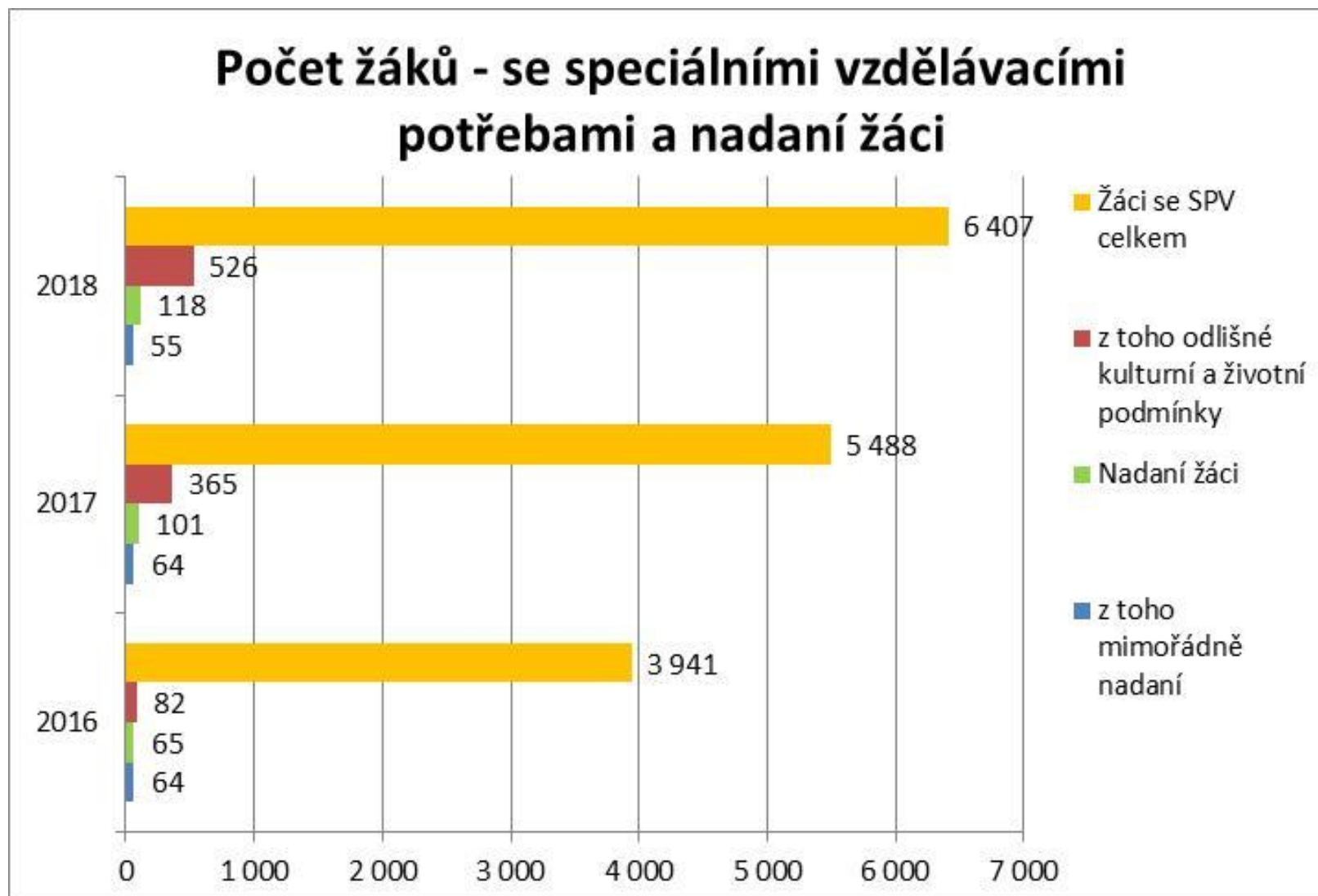
MŠ

ZŠ

ZŠ

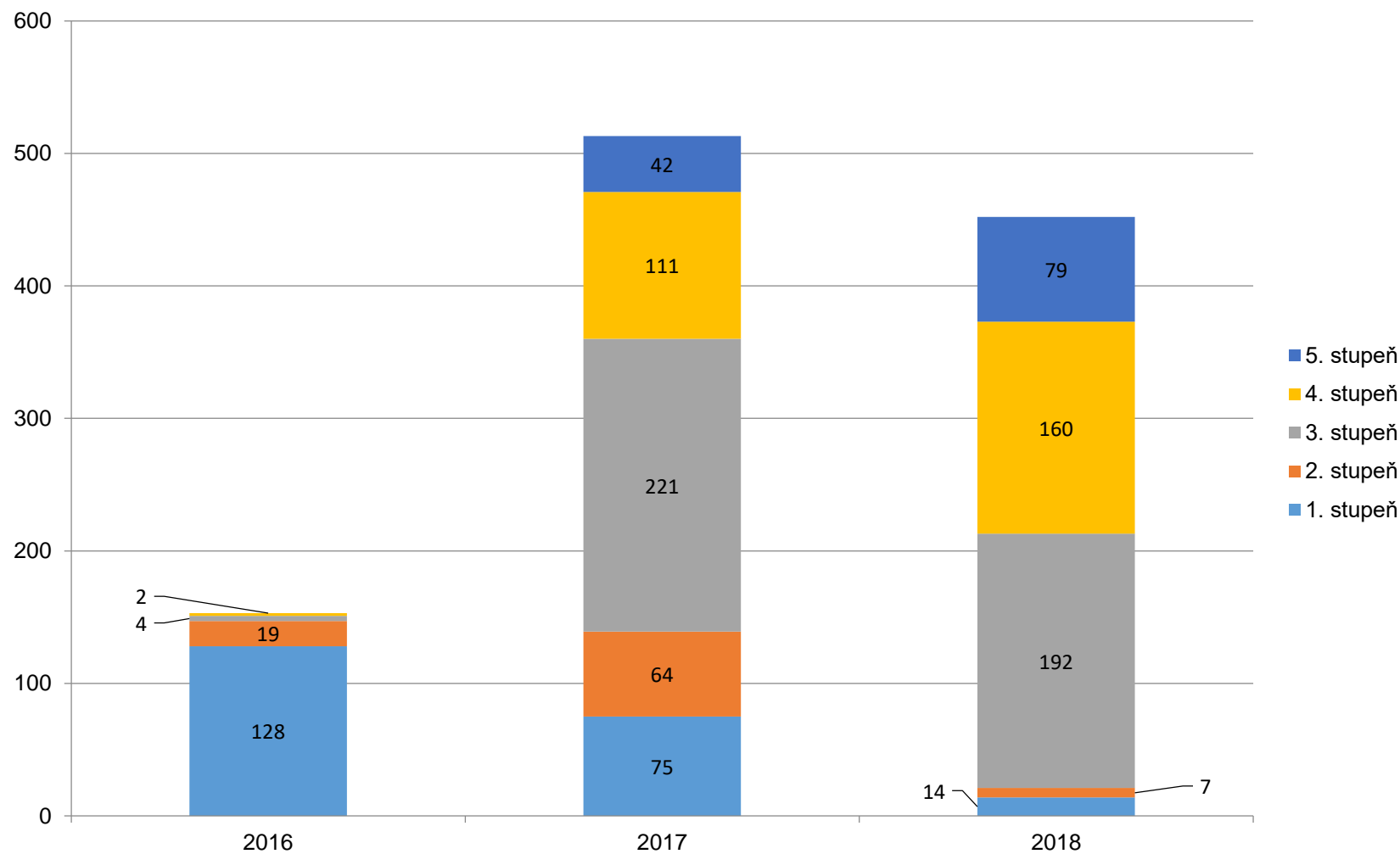

M08_SŠ_IX. Žáci v běžných třídách podle druhu zdravotního postižení - denní forma vzdělávání

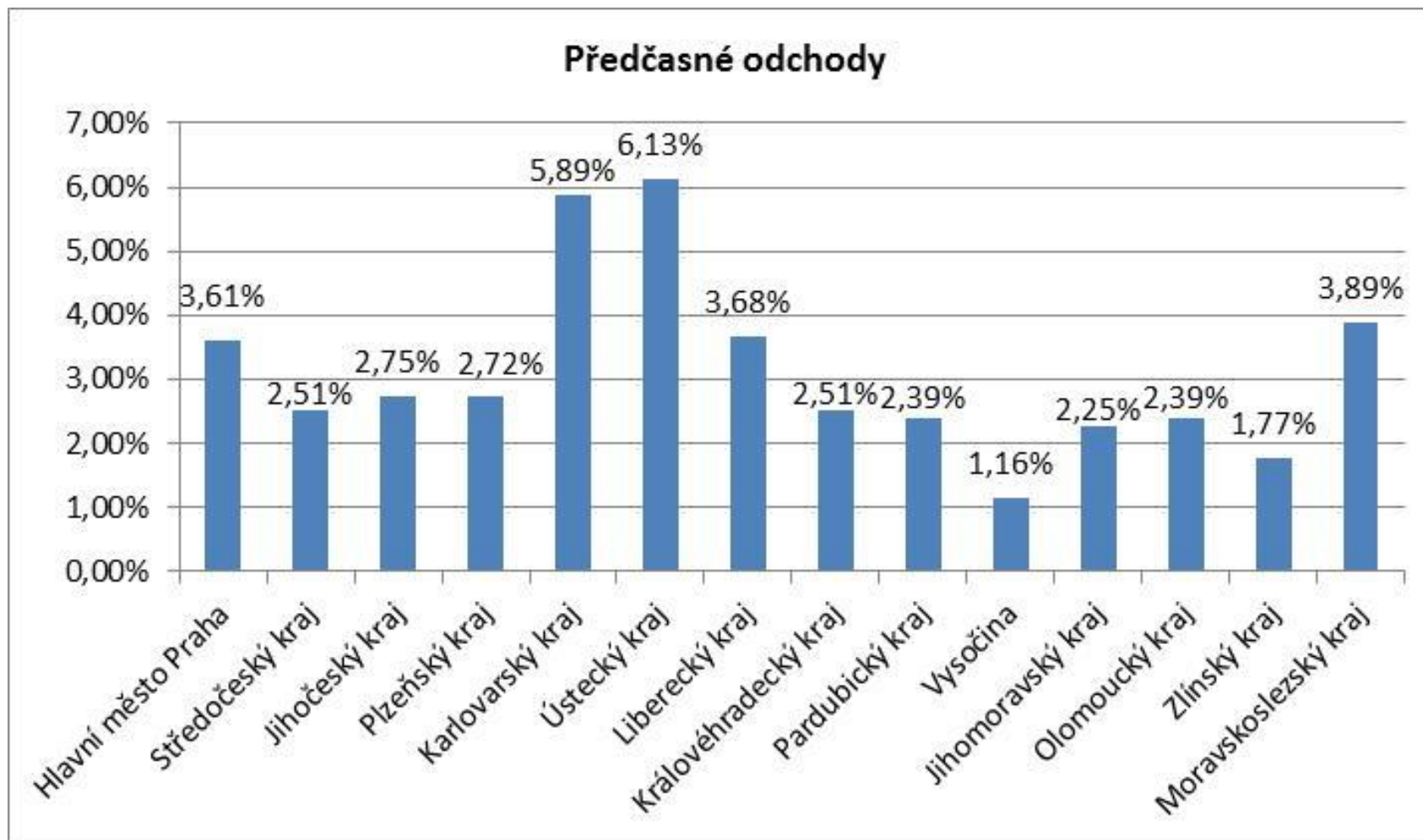
Druh postižení	Rok		
	2016	2017	2018
Mentálně postižení	35	39	37
Sluchově postižení	20	19	28
Zrakově postižení	2	5	8
Se závažnými vadami řeči	6	11	11
Tělesně postižení	29	28	30
S více vadami	17	28	27
<u>Se závaž.poruchami učení (jen nižší st.vícelet. G)</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>23</u>
<u>Se závaž.poruchami učení (bez nižšího st.vícelet. G)</u>	<u>76</u>	<u>376</u>	<u>686</u>
<u>Se závaž.poruchami chování (jen nižší st.vícelet. G)</u>	<u>0</u>	<u>2</u>	<u>9</u>
<u>Se závaž.poruchami chování (bez nižšího st.vícelet.G)</u>	<u>7</u>	<u>58</u>	<u>110</u>
<u>Autisté</u>	<u>30</u>	<u>35</u>	<u>48</u>
Celkem	226	603	1 017

ZŠ

Zapsaní účastníci školní družiny podle převažujícího stupně podpůrných opatření

ZŠ

Shrnutí formou SWOT analýzy.

Jak pomocí silných stránek využít příležitosti? (S-O hodnocení)

- Podpořit posilování pozic asistentů pedagoga a jejich spolupráce s PP
- Podpořit identifikaci „nediagnostikovaných“ nadaných a práci s nimi
- Vytváření příležitostí pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných - „kluby nadaných“, spolupráce týmu napříč MŠ, ZŠ, SŠ i VŠ
- Podpora pedagogické diagnostiky zejm. na ZŠ a SŠ - identifikace žakových potřeb v pedagogickém procesu, která je základním předpokladem pro identifikaci a následné doporučení PO ŠPZ
- Využití zkušeností ze škol, kde se žáky s konkrétními SVP již pracují
- Druhá nejnižší míra předčasných odchodů ve Zlínském kraji v porovnání s ostatními kraji v ČR a její další podpora

Shrnutí formou SWOT analýzy.

Jak využít příležitosti k odstranění slabých stránek? (W-O hodnocení)

- Podpořit rozšiřování ŠPP z Evropských fondů, zejména v MŠ
- Podpořit rozšiřování ŠPP systémovou podporou „poskládání“ úvazků školního psychologa na několika místně blízkých školách najednou
- Podpořit diagnostiku žáků na ŠPZ, resp. snižovat počet nediodagnostikovaných žáků se SVP a nadaných
- Zvyšovat odbornou kvalifikaci asistentů pedagoga na ZŠ
- Zlepšit získávání finančních prostředků a personálních zdrojů na podporu nadaných a mimořádně nadaných na ZŠ

Shrnutí formou SWOT analýzy.

Jak využít silné stránky k odvrácení hrozeb? (S-T hodnocení)

- Podpořit školy v zavádění inkluzivního vzdělávání ještě více formou omezení byrokratické zátěže
- Iniciovat vznik podpůrných skupin pro zamezení vyhoření i rezignace pedagogů
- Zvýšení míry i úrovně diagnostiky nadání
- Zajistit finanční zdroje pro zajištění personálního zabezpečení ŠPZ na adekvátní úrovni, jež umožní včasnou diagnostiku žáků a dostatečnou metodickou podporu ŠPP
- Podpořit kariérové a sociálně pedagogické poradenství s cílem zamezit předčasným odchodům v důsledku nevhodné volby oboru studia nebo v důsledku nepříznivých životních podmínek

Shrnutí formou SWOT analýzy.

Jak snížit hrozby ve vztahu k slabým stránkám? (W-T hodnocení)

- Podpořit včasnou diagnostiku u všech žáků se SVP a nadáním.
- Podporovat školy v možnostech personálního zajištění odborných pracovníků ŠPP v rozšířené formě (např. formou databáze odborných pracovníků atd.)
- Zvážit význam a dopad poklesu průměrné úspěšnosti žáků v testovaných oblastech při výběrovém zjišťování výsledků žáků na úrovni 9. tříd oproti 5. třídám na ZŠ – odliv úspěšnějších žáků na víceletá gymnázia
- Zjišťovat stav potřeb žáků vyžadujících zdravotnickou službu po dobu jejich pobytu ve škole nebo školském zařízení

Návrhová část

- Tematický okruh 1: **Podpora školních poradenských pracovišť (rozšiřování, včetně asistentů pedagoga, spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, metodická podpora, diagnostika, DVPP)**
- Tematický okruh 2: **Podpora nadaných a mimořádně nadaných žáků (diagnostika, metodická podpora, způsoby práce s žáky, DVPP)**
- Tematický okruh 3: **Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (diagnostika, metodická podpora, způsoby práce s žáky, bezbariérovost, čeština jako odlišný mateřský jazyk, práce se sociálně znevýhodněnými žáky, předčasné odchody ze vzdělávání, DVPP)**
- Tematický okruh 4: **Další aktivity vedoucí k podpoře inkluze**

Podpora školních poradenských pracovišť (rozšiřování, včetně asistentů pedagoga, spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, metodická podpora, diagnostika, DVPP)

Cíle		Činnosti	Klíčoví aktéři
1.1.	Rozvíjet školní poradenská pracoviště	<ul style="list-style-type: none"> • podporovat rozšiřování školních poradenských pracovišť (ŠPP) o školního psychologa, speciálního pedagoga, sociálního pedagoga, včetně asistenta pedagoga. • vytvořit vzorové pracoviště ŠPP a metodiku fungování ŠPP, včetně spolupráce s rodinou. • podporovat rozšiřování ŠPP na úrovni MŠ o pozici školního psychologa. • vytvořit databázi odborných pracovníků pro potřeby ŠPP. • koordinovat odborné pracovníky pro ŠPP („skládání“ úvazků na několika místně blízkých školách najednou atd.). • podporovat aktivity směřující ke kvalitnější komunikaci a spolupráci s rodiči a okolím dítěte/žáka 	ŠPP, vedení škol, zřizovatelé škol, NNO, ŠPZ, Zlínský kraj, MAP, zákonní zástupci

Podpora školních poradenských pracovišť (rozšiřování, včetně asistentů pedagoga, spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, metodická podpora, diagnostika, DVPP)

Cíle		Činnosti	Klíčoví aktéři
1.2.	Vzdělávat odborné pracovníky školních poradenských pracovišť a vedení škol	<ul style="list-style-type: none"> podporovat kvalitní vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti rovných příležitostí ve vzdělávání. vzdělávat vedení škol v oblasti rovných příležitostí ve vzdělávání zlepšit přípravu budoucích pedagogických pracovníků v oblasti rovných příležitostí ve vzdělávání (s důrazem na provázanost vzdělávání a reálné praxe, metody, formy a způsoby práce v rámci aporobací bez zaměření na speciální pedagogiku). iniciovat podporu pedagogických pracovníků ohrožených vyhořením (supervize). zvyšovat odbornou kvalifikaci asistentů pedagoga (zejména na ZŠ), včetně vzdělávání zaměřeného na specifické potřeby žáků (zejména ve vazbě na poruchy učení, poruchy chování, PAS apod.) 	ŠPP, ŠPZ, vedení škol, školy, pedagogičtí pracovníci, Zlínský kraj, NNO, MAP

Podpora školních poradenských pracovišť (rozšiřování, včetně asistentů pedagoga, spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, metodická podpora, diagnostika, DVPP)

Cíle		Činnosti	Klíčové aktéři
1.3.	Podporovat spolupráci ŠPP a ŠPZ	<ul style="list-style-type: none"> zajistit informační servis o finančních zdrojích pro zajištění personálního zabezpečení ŠPZ/ŠPP. podporovat dostupnost potřebných pomůcek pro práci se žáky se SVP (např. zapůjčení pomůcek, databáze pomůcek) 	ŠPP, ŠPZ, Zlínský kraj

Podpora nadaných a mimořádně nadaných žáků

Cíle		Činnosti	Klíčoví aktéři
2.1.	Zkvalitnit identifikaci /diagnostiku nadaných a mimořádně nadaných	<ul style="list-style-type: none"> vzdělávat pedagogické pracovníky za účelem včasné identifikace nadaných a mimořádně nadaných zajistit dostupnost identifikačních a diagnostických nástrojů a proškolení osob pracujících s nimi 	školy a školská zařízení, vedení škol, pedagogičtí pracovníci, ŠPP, ŠPZ, UTB, NNO, NIDV
2.2.	Rozvíjet formy práce s nadanými a mimořádně nadanými	<ul style="list-style-type: none"> proškolit pedagogické pracovníky v konkrétních formách práce s nadanými a mimořádně nadanými 	školy a školská zařízení, vedení škol, pedagogičtí pracovníci, ŠPP, ŠPZ, UTB, NNO, NIDV
2.3.	Podporovat mimoškolní aktivity při rozvoji nadání	<ul style="list-style-type: none"> vytvořit týmy a podporovat spolupráci napříč MŠ, ZŠ, SŠ, VOŠ, VŠ, zájmovými a dalšími organizacemi při rozvoji talentu a nadání a podporovat jejich spolupráci vytvářet příležitosti pro rozvoj žáků nadaných a mimořádně nadaných 	školy a školská zařízení, pedagogičtí pracovníci, NIDV, NNO, UTB

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Cíle		Činnosti	Klíčoví aktéři
3.1.	Zkvalitnit identifikaci žáků se SVP	<ul style="list-style-type: none"> vzdělávat pedagogické pracovníky za účelem včasné identifikace žáků se SVP 	školy a školská zařízení, pedagogičtí pracovníci, vedení škol, ŠPP, ŠPZ
3.2.	Rozvíjet formy práce se žáky se SVP	<ul style="list-style-type: none"> proškolit pedagogické pracovníky v konkrétních formách práce se žáky se SVP 	školy a školská zařízení, pedagogičtí pracovníci, vedení škol, ŠPP, ŠPZ, UTB, NNO, NIDV
3.3.	Podporovat prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> zajistit kariérové poradenství s cílem zamezit předčasným odchodům v důsledku nevhodné volby oboru vzdělávání podporovat kariérové poradenství v souvislosti s výskytem nepříznivých životních podmínek žáka podporovat žáky ohrožené školním neúspěchem a demotivací a práci s třídními kolektivy 	ŠPP, pedagogičtí pracovníci, NNO, ŠPZ, školy, vedení škol

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Cíle		Činnosti	Klíčové aktéři
3.4.	Podporovat bezbariérovost	<ul style="list-style-type: none">• podporovat odstraňování fyzických bariér se zaměřením na žáky se zdravotním postižením (pohybovým a smyslovým)• vzdělávat pedagogické pracovníky se zaměřením na odstraňování psychologických bariér mezi žáky ve třídě i škole (intaktními, se SVP i nadanými)• podporovat práci s třídními kolektivy v odstraňování psychologických bariér (adaptační kurzy atd.)	ŠPP, pedagogičtí pracovníci, zřizovatelé škol, školy, NNO, UTB

Další aktivity vedoucí k podpoře inkluze

Cíle		Činnosti	Klíčoví aktéři
4.1.	Sledovat vývoj rovných příležitostí ve vzdělávání ve Zlínském kraji	<ul style="list-style-type: none">• sledovat procento žáků odcházejících ze ZŠ na víceletá gymnázia, procento žáků přijatých na SŠ v prvním kole přijímacího řízení• vyhodnocovat význam a dopad poklesu průměrné úspěšnosti žáků v testovaných oblastech při výběrovém zjišťování výsledků žáků na úrovni 9. tříd oproti 5. třídám na ZŠ• zjistit stav potřeb žáků vyžadujících zdravotnickou službu po dobu jejich pobytu ve škole nebo školském zařízení• ověřovat a vyhodnocovat dopady ŠIKK.	Zlínský kraj, zřizovatelé, školy, MAP

Současnost

- Udělena doložka krajského metodika APIV B
 - 18. 11. 2019
- Dokument odeslán hodnotitelům ŠIKK
 - 19. 11. 2019
- Zapracování návrhové části ŠIKK do dokumentu KAP
 - XI-XII/2019
- Obhajoba dokumentu ŠIKK před hodnotiteli
 - 9. 12. 2019
- Projednání dokumentu ŠIKK společně s dokumentem KAP v PS Vzdělávání
 - 11. 12. 2019
- Evaluace – pravidelné monitorování a hodnocení pokroku v realizaci
 - 1x ročně – XII/2020, XII/2021

Děkujeme za pozornost